

Zbirka medijskih objav

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,

04. 10. 2013 do
08. 10. 2013

Število objav: 7
Tiskani mediji: 3
Splet: 3
Radijske postaje: 1
Televizijske postaje: 0
Teletekst: 0

Spremljane teme:
22. slovensko zborovsko tekmovanje
Naša pesem 2012
Festival mlade literature Urška
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Linhartovo srečanje
Vizije, festival mladinskih gledaliških
in rock skupin

Seznam objav v zbirki:

	Naslov	Priznanje Niku Kranjcu		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Novice – Koroška; 0	Stran: 16	Površina: 112 cm ²
	Rubrika / Datum	Kultura, 04. 10. 2013		
Stran v zbirki 3	Avtor	Bojan Wakounig		
	Teme	Linhartovo srečanje, Vizije, festival mladinskih gledaliških in rock skupin		

	Naslov	»Samovnjak« Marjan Kolar je star 80 let		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Delo.si (WEB); 230086		
	Rubrika / Datum	Kultura, 07. 10. 2013		
Stran v zbirki 4	Avtor	Makuc Andrej		
	Teme	Festival mlade literature Urška		

	Naslov	Cerkljanske pevke praznujejo obletnico		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Dolenjski List (WEB); 0		
	Rubrika / Datum	Novice, 07. 10. 2013		
Stran v zbirki 7	Avtor	M.L.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Poziv Javnega sklada republike Slovenije		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Radio Ptuj; 27000	11:33	Trajanje: 1 min
	Rubrika / Datum	Poročila, 07. 10. 2013		
Stran v zbirki 9	Avtor	Kurnik Petra		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Pevski zbor Megaron sklenil turnejo po Kanadi in ZDA		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	STA (WEB); 24885		
	Rubrika / Datum	Kultura, 07. 10. 2013		
Stran v zbirki 10	Avtor	STA		
	Teme	22. slovensko zborovsko tekmovanje Naša pesem 2012		

	Naslov	"Samovnjak" Marjan Kolar je star 80 let		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Delo; 130000	Stran: 14	Površina: 592 cm ²
	Rubrika / Datum	Književni listi, 08. 10. 2013		
Stran v zbirki 11	Avtor	Makuc Andrej		
	Teme	Festival mlade literature Urška		

	Naslov	Pelo in plesalo je 250 folkloristov		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Štajerski tednik; 38000	Stran: 8	Površina: 259 cm ²
	Rubrika / Datum	Kultura in izobraževanje, 08. 10. 2013		
Stran v zbirki 13	Avtor	Kmetec Dženana		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		



52. Linhartovo srečanje

Priznanje Niku Kranjcu

V spremljevalnem programu srečanja je nastopil Teatr Šentjanž z Vajami iz sedenja.

Postojna Minuli konec tedna je v Postojni potekalo 52. Linhartovo srečanje, festival najboljših ljubiteljskih gledaliških skupin Slovenije in zamejstva. Priznanje matiček za najboljšo predstavo v celoti je prejela Dramska družina F. B. Sedej iz Števerjana na Goriškem v Italiji za predstavo Umor v vili Roung, njen režiser Franko Žerjal pa matička za režijo. Linhartovo listino za odmevne dosežke na področju ljubiteljskega gledališča je prejel Niko

Kranjc, ki letos režira predstavo mladinske lutkovne skupine iz Šmihela.

V spremljevalnem programu 52. Linhartovega srečanja je kot zmagovalec na majskem festivalu Vizije v Novi Gorici nastopil Teatr Šentjanž z nagrajeno predstavo Vaje iz sedenja, za katero je besedilo napisala Alenka Hain. S to predstavo je Teatr Šentjanž sinoči nastopil tudi v štajerskem Dechantkirchnu na festivalu ljudskega gledališča.

Bojan Wakounig



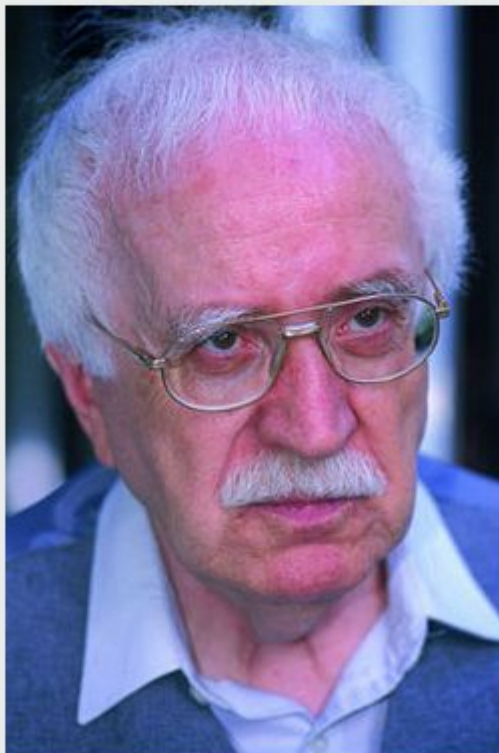
Niko Kranjc je v Postojni prejel Linhartovo listino.

F: Bs

»Samovnjak« Marjan Kolar je star 80 let

Učiteljeva »izpoved«: pol stoletja dolgo srečevanje z literaturo premalo znanega koroškega avtorja.

Andrej Makuc
pon, 07.10.2013, 18:00



Marjan Kolar. Foto: Andrej Knez

V naravi stvari je, da ima pisatelj o usodi svoje literature, napisanih knjigah torej, malo oprijemljivih informacij – praviloma o številčnosti svojega bralskega občinstva, še manj pa o njihovi človeški in vrednotenjski podobi, ve komaj kaj.

Pri tem mu tudi vsevedni cobiss ni kaj prida v pomoč. Usoda njegovih knjig na drugi strani sten, ki mu zagotavljajo ustvarjalni mir, je njemu samemu neznanka.

Izrabljam priložnost, ki jo ponuja premišljevanje ob pisateljevi 80-letnici, da zapišem drobec tega, kako je njegova literatura segla do mene in kako biva z mano.

Debelo laž bi zasnoval, če bi zapisal naslov knjige in za povrh še leto, ko sem v bralski zbranosti ali vsaj literarni uporabniški drži prvič vzel v roke katero izmed literarnih besedil [Marjana Kolarja](#), slovenskega pisatelja.

Zagotovo pa drži, da sem zanj slišal v svojih ravenskih dijaških gimnazijskih letih, a ne vem zagotovo, od koga – moja srednješolska petletka je bila obšolsko sila naporna, zato je ključ do odklepanja te zagonetke izgubljen. No, o Marjanu Kolarju, pravzaprav o tem, da imamo na Ravnah živega pisatelja, me je prvi informiral ali Tone Sušnik ali pa Janez Mrdavšič, profesorja in moja učitelja slovenščine.

Morebiti pa sta to storila oba in to bo najbrž najbližje resnici. To je bila namreč še učna doba, ko se o literaturi in umetnosti na sploh še nis(m)o ženirali govoriti in o njiju misliti kot o nebodijutreba, kar je postala kasnejša mainstrimovska drža neoliberalizma in obetanih materialnih nebes.

Naš učni čas druge polovice najstniških let še tudi ni bil zavezan predpisanim katalogom znanj in učiteljem je bilo dovoljeno, da so v skladu s svojo vednostjo, etosom in razumevanjem likanja mladega človeka ponudili v pomoč pri formiranju marsikateri domačijski oprimek. Zato je bilo povsem običajno, da smo pri pouku slovenščine govorili tudi o Leopoldu Suhodolčanu, o Mladju in mladjevcih onstran meje, o bukvnikih, o Mešku, da o Prežihu ne govorim. Skratka – o koroškem literarnem utripu. Tako tudi o Marjanu Kolarju, pisatelju.

Ostrina fabriškega urednika

No, prepričan sem, da je bil poseben razlog za moje prvo šolsko razgovarjanje o Kolarjevi literaturi izid romana Išči poldan (1967), zakaj živeli smo čas, ko je bil izid knjige še (praznični) dogodek in se je še vedelo, kako in zakaj ter komu diši tiskarska barva. (Ah, nostalgija!) Resnici na ljubo pa moram zapisati, da v razredu nismo ničesar vedeli o Kolarjevem dotedanem literarnem delovanju, recimo o črtici – eseju Osamelec, ki je izšla v ravnem gimnazijskem glasilu Nova brazda (kasneje preimenovano v Vresje).

Tekst je povzročil avtorjevo politično obsodbo in ga zaznamoval kot bodočega oporečniškega intelektualca. Tudi nisem ničesar slišal in vedel o njegovi prozi Nepravilni trikotnik s pojasnilom (Revija 57, objava leta 1958).

Moj čas za branje Kolarjeve lucidne, satirične, družbenokritične, eksistencialistične, temeljna bivanjska vprašanja zastavljajoče, od marsičesa osvobajajoče literature je šele prihajal. Sicer pa je bilo to obdobje, ko smo bili vzgajani v mehki socialistični vati, a se je v njej tu pa tam že pojavil kakšen oster kot, toda neudobnost tovrstnih spoznanj so nam hitro omilile velike besede o svobodi, enakosti, delavskem samoupravljanju ...

Rekli smo, da se lahko samo bedak stepe s takšnim kruhom in besedo oporečništvo smo komaj znali izgovoriti, kaj šele, da bi ga znali prakticirati. Tako smo preganjali dvome, zakaj naučeni smo bili, da kritičnost pravzaprav pomeni sovraštvo do domovine – ta pa je bila svetinja in bog ne daj, opljuvati jo.

Kolarjeve ostrine (tako mislim danes) se je državna in lokalna vrhuška osvobodila tako, da ga je osamila kot fabriškega urednika glasil, kar pa seveda ni omililo njegove ostrine pogleda in natančnosti uvida v marsikatero lego samoupravljalškega proletarca ali koga drugega sredi po svoje živahnega družbenega brbotanja. Po svoje kar štrli iz njegove življenjske zgodbe zaznamovanost z osamelcem, ki se je je lotil pri 18. letih in jo zašpilil z neologizmom/kolarizmom samovnjak v Robinzonovi zastavi (Cerdonis, 2005).

Jole je bil v resnici tovariš Adi

Moje prvo pravo srečanje s Kolarjevo literaturo je bilo branje njegovega romana Zvezde in križi (1979). Prepoznaven kronotop, kot se za romaneskni čas in prostor reče dandanašnji. Odpiranje novih pogledov (in dilem) v zvezi s časom, ki se je dolgo zdel nedotakljiv (pustimo ob strani pisce in bralce, ki so zmogli čez črno-bele ideološke in zgodovinske plotove že prej).

Roman ključ, ki je v literarnem jeziku brezkompromisno govoril o živih ljudeh (če za tukajšnjo rabo izpostavim samo avtorjevega brata, ki je s svojo zgodbo najvznemirljivejši romaneskni lik v Zvezdah in križih), saj smo v mestu vedeli, da je književni Jole v resnici tovariš Adi, ki si že leta služi kruh na slovenjgraškem gozdnem gospodarstvu.

Tako smo v živo prepoznavali, da literatura ob svoji zgodbi živi še neko drugo življenje, ki se vzpostavlja med literarno fikcijo, naročeno resničnostjo in dejanskostjo. In vse to je veljalo za Kolarjev »veliki« (med)vojni tekst. Nisem prepričan, če je slovenska književna kritika odmerila temu besedilu pravo (če sploh kakšno) mesto na literarnozgodovinski s koncem zaenkrat še ne zamejeni daljci.

Kot srednješolski učitelj (čeprav avtorja ni v katalogu znanj za slovenščino) z Marjanom Kolarjem pred svojim razrednim občinstvom v vsakem novem generacijskem štiriletnem ciklusu tu pa tam vendarle postojim. Zagotovo takrat, ko bodočim izobražencem skušam v popotnico ponuditi kakšen domačijski »grif«, da bi jim bilo ne samo razgledovanje po tujini, ampak tudi življenje drugod lažje, trdnejše in samospoštljivo. Dam jim vedeti, da je avtor pomemben del živega literarnega utripa na (slovenskem) Koroškem.

Otroci svojih pradedov

Od njegove literature mi za šolsko rabo še najbolj pride prav Kolarjeva (tako jo imenujejo) humoreska Samomor v nebesih. Praviloma jim jo ponudim (s povzetkom) v razmislek kot protiutež po napornem Dantejev Peklu in grofu Ugolinu ali pa po Sartrovih Zaprtih vratih. Namreč – večina mojih dijakov ima do svoje veroizpovedi, milo rečeno, vsaj čudno razmerje.

Sram jih je priznati, kaj so, o stvareh svoje vere sploh niso ali so zelo slabo obveščeni/podučeni, edina spretnost, ki jo premorejo, pa je ataka na tiste, ki si nepetrovsko upajo priznati, da verujejo. Po drobci peklenskih muk, ki jih slišijo od Danteja in vidijo z Vergilom, preberejo pa z besedami Ines, Estelle in Garcina, in po soočenju s »skušnjo« Kolarjevega Majerja jih vsaj posredno prisilim, da vzamejo v zakup ne le razmislek o onostranstvih, pač pa o človečnosti, pravičnosti, odgovornosti ... Ne gre mi za vprašanje religioznosti, ampak za poskus dijaškega kritičnega razmisleka (o čem že?).

Praviloma je njihova reakcija zasnovana na prvo žogo – razred se v skladu s slovensko prislovično dihotomijo ideološko polarizira: ni težko prepoznati, s kakšno privoščljivostjo verujoči pogledujejo v ne(je)vernike in s kakšnim posmehljivim sarkazmom ateisti pregledujejo verujoče. Na tej stopnici se njihov vstop v temeljne stvari tudi konča – in nikoli ne vem, kakšen smisel je še karkoli priložiti k njihovi osebni rasti, saj se zdi, da so absolutno v oblasti nacionalno predzavednega. Otroci svojih pradedov pač.

V Založbi Cerdonis sem bil kot član uredniškega odbora s Kolarjevo literaturo v posrednem stiku pri treh edicijah (zbirka kratke proze Sveto sivo življenje, 2003, in romana Prekrstitve, 2004, ter Robinzonova zastava, 2005), za slovensko publicistiko sem uspel prispevati tudi kakšen zapis o našem pisatelju s Koroške. In to bi bilo vse, če se mi ne bi zdelo potrebno dodati še naslednje, kar bo nanizanko tega zapisa vrnilo v njen začetek.

Koroški osamelec

S samovnjakom Marjanom Kolarjem sva se v živo v teh skoraj za pol stoletja letih, odkar vem zanj, uspela srečati menda le trikrat: ko je vodil razgovor s sodelujočimi na Festivalu mlade literature Urška, na predstavitvi njegovega romana v knjižnici na Ravnah in ko sem z njim opravil razgovor v slovenjgraški Meškovi knjižnici.

Tako je s tem koroškim osamelcem. Med najinima domoma zagotovo ni več kot pet kilometrov zračne razdalje, a vedno je bil kakšen preveč za živo besedo. Samovnjak.

Kolar že od 1951 zavezuje z zapisano besedo, ne govorjeno.

In tako je na moji mizi odložena in za branje pripravljena njegova zadnja knjiga (Moji mimohodi, Kulturno društvo Mohorjan, Prevalje 2013). Zato s tu zastavljenim zgodba še sploh ni končana.

Cerkljanske pevke praznujejo obletnico

Komentiraj Natisni Objavi Objavi Objavi Všeč mi je 0

7.10.2013 | 11:50

Brežice - Ljudske pevke Cerklje ob Krki so včeraj s prireditvijo Naših 5 let z vami v mladinskem centru v Brežicah zaznamovale pet let svojega delovanja. Spored, ki ga je povezoval Srečko Pavkovič, so poleg slavljenk sooblikovali Ljudski pevci Ajda iz Dolenje vasi, koledniki iz Bušeče vasi, Ljudski pevci Sromlje, Ljudske pevke iz Telč in Bučenski rampljači.

Vodja Ljudskih pevk Cerklje ob Krki Martina Zorič se je zahvalila članicam zasedbe za prizadevnost ter družinam za razumevanje.

Cerkljanske Ljudske pevke je predsednik Društva invalidov občine Brežice Ivan Kostrevec pohvalil za organizacijo dveh dosedanjih dobredelnih prireditev.

Jubilantke so prejele **bronaste Maroltove značke**, ki jim jih je podelila vodja brežiške območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Simona Rožman Strnad.



Foto: M. L.

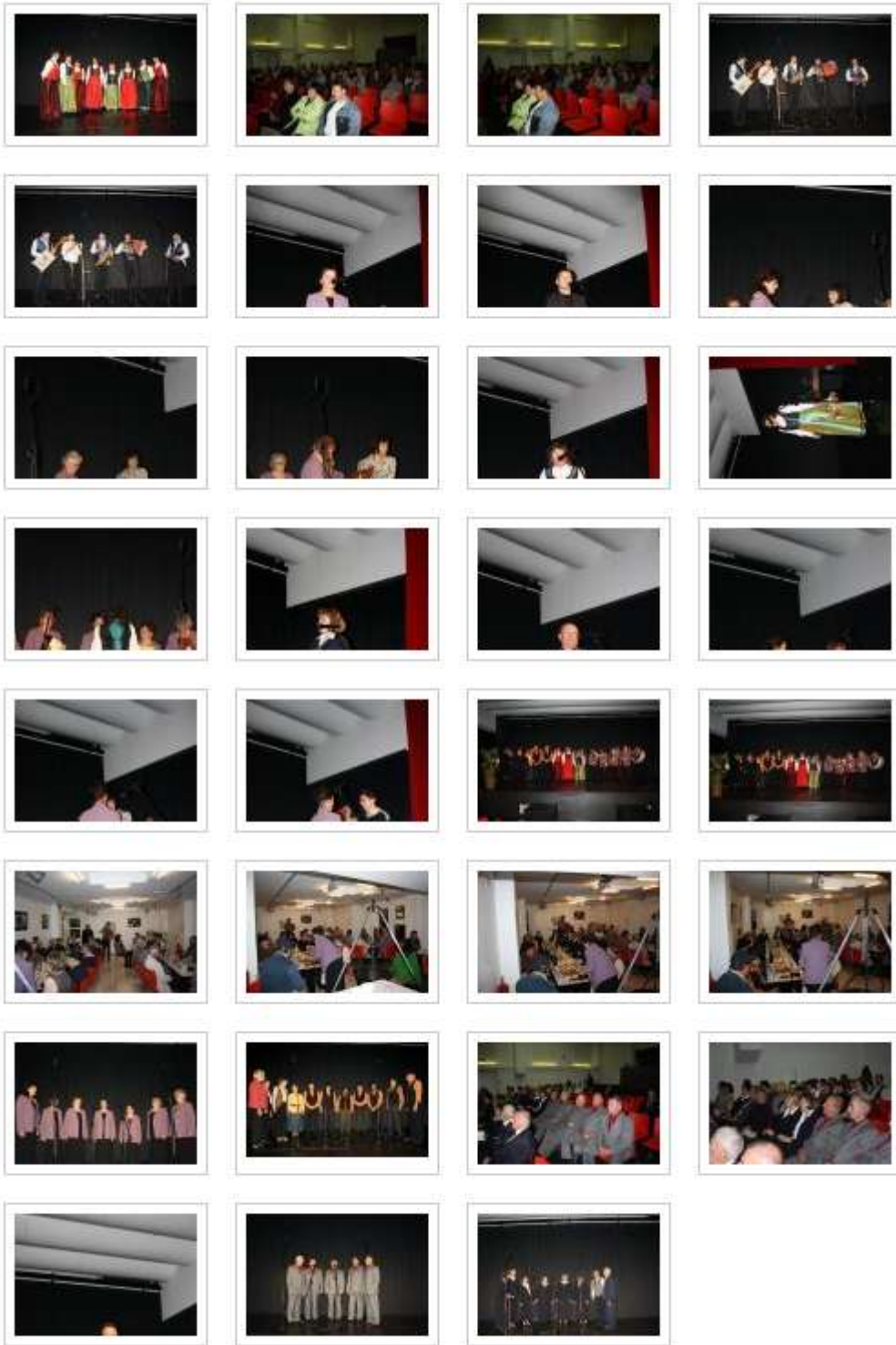


Foto: M. L.



Foto: M. L.

Galerija



Poziv Javnega sklada republike Slovenije

RA PTUJ, 07.10.2013, POROČILA, 11.33

PETRA KURNIK: Javni sklad republike Slovenije za kulturne dejavnost je objavil poziv k oddaji predlogov za priznanja in odličja na področju ljubiteljske kulture. Rok za oddajo predlogo v je 15. november. Pozivna dokumentacija je objavljena na spletni strani sklada, podelitev priznanja pa bo konec januarja v Ljubljani.

Pevski zbor Megaron sklenil turnejo po Kanadi in ZDA

Pevski zbor Megaron sklenil turnejo po Kanadi in ZDA

Foto Foto servis

Koncert pevskega zbora Megaron v mestu Bethlehem v Pensilvaniji.

New York, 7. oktobra (STA) – Komorni mešani pevski zbor Megaron je s sobotnim koncertom na slovenskem veleposlaništvu v Washingtonu sklenil turnejo po Kanadi in ZDA, ki se je začela 27. septembra v slovenski cerkvi v Torontu. Zbor sta vodila umetniški vodja in dirigent Damijan Močnik ter kot gostujoča dirigentka Martina Batič.

"Ob približevanju desete obletnice nastanka pevskega zbora Megaron smo se pogovarjali o turneji in odločili smo se za Kanado ter ZDA. Tu se je zbor pravzaprav rodil, saj smo pred 11 leti prvič gostovali v Kanadi in ZDA s komornim zborom Zavoda Sv. Stanislava, v katerem so prepevali dijaki in dijakinje škofijske klasične gimnazije. Slovenci iz ZDA in Kanade so veliko pomagali pri obnovi te gimnazije, ki je bila 50 let po vojni zaprta in s to turnejo smo se jim hoteli oddolžiti," je za STA povedal Močnik po koncertu v pensilvanskem Bethlehemu, v slovenski protestantski cerkvi Sv. Janeza.

Za turnejo po ZDA so pripravili antologijo slovenske glasbe od Jacoba Gallusa do sodobnih skladateljev in priredbe slovenskih ljudskih pesmi. "Skupaj smo pripravili 32 skladb in na vsakem koncertu jih predstavimo deset," je dejal Močnik in dodal, da bodo s koncerti ob 10. obletnici nadaljevali tudi v Sloveniji. Dirigentka in umetniška vodja Slovenskega komornega zbora Martina Batič bo sodelovala tudi pri tej seriji koncertov.

Megaron je imel v Torontu dva koncerta, in sicer v slovenski katoliški cerkvi Brezmadežne s čudodelno svetinjo in v anglikanski cerkvi Vseh svetih. Pred selitvijo v ZDA je zbor nastopil še v kraju Niagara on the Lake v cerkvi Sv. Marka v okviru glasbenega festivala. "Moram povedati, da so bili zelo navdušeni in so nam ponudili nadaljnje sodelovanje," je dejal Močnik.

V ZDA so pevci in pevke najprej nastopili v slovenski cerkvi Sv. Marije pomagaj v Clevelandu, sledil je koncert v Bethlehemu, nato pa še dva koncerta v zvezni državi Maryland in sicer na univerzi Salisbury in v Annapolisu. Nazadnje pa so se predstavili v Washingtonu ob 10. obletnici 108. veje Ameriško slovenske zveze (SUA) .

Komorni zbor Megaron je bil ustanovljen na Močnikovo pobudo oktobra 2003. Zbor predstavlja vrh zborovske piramide v Zavodu sv. Stanislava, saj v njem prepevajo predvsem pevci, vzgojeni v petih pevskih zborih Škofijske klasične gimnazije. V desetih letih delovanja se je Megaron razvil v vrhunski zbor, ki je nastopil na številnih koncertih po Sloveniji in tujini, med drugim v Avstriji, Nemčiji, Belgiji, na Nizozemskem, Slovaškem, Poljskem, ZDA in v Kanadi.

Za uspešno delovanje si je zbor prislužil več nagrad, med drugim je lani na tekmovanju **Naša pesem** v Mariboru dobil zlato plaketo za najboljši mešani pevski zbor, posebno priznanje za najboljšo izvedbo skladbe iz obdobja romantike in osvojil absolutno prvo mesto tekmovanja.



»Samovnjak« Marjan Kolar je star 80 let

Učiteljeva »izpoved« Pol stoletja dolgo srečevanje z literaturo premalo znanega koroškega avtorja

V naravi stvari je, da ima pisatelj o usodi svoje literature, napisanih knjigah torej, malo oprijemljivih informacij – praviloma o številnosti svojega bralskega občinstva in o njihovi človeški in vrednotenjski podobi ve komaj kaj. Pri tem mu tudi vsevedni Cobiss ni kaj prida v pomoč. Usoda njegovih knjig na drugi strani sten, ki mu zagotavljajo ustvarjalni mir, je njemu samemu neznanka.

ANDREJ MAKUC

Izrabljam priložnost, ki jo ponuja premišljevanje ob pisateljevi 80-letnici, da zapišem drobec tega, kako je njegova literatura segla do mene in kako biva z mano.

Debelo laž bi zasnoval, če bi zapisal naslov knjige in za povrhu še leto, ko sem v bralski zbrani ali vsaj literarni uporabniški drži prvič vzel v roke katero izmed literarnih besedil Marjana Kolarja. Zagotovo pa drži, da sem zanj slišal v svojih ravenskih dijaških gimnazijskih letih, a ne vem zagotovo, od koga – moja srednješolska petletka je bila obšolsko sila naporna, zato je ključ do odklepanja te zagonetke izgubljen. No, o Marjanu Kolarju, pravzaprav o tem, da imamo na Ravnah živega pisatelja, me je prvi informiral ali Tone Sušnjič ali pa Janez Mrdavšič, profesorja in moja učitelja slovenščine. Morebiti sta to storila oba in to bo najbrž najbližje resnici. To je bila namreč še učna doba, ko se o literaturi in umetnosti nasploh še nis(m)o ženirali govoriti in o njej misliti kot o nebodijutreba, kar je postala kasnejša mainstreamovska drža neoliberalizma in obetanih materialnih nebes.

Naš učni čas druge polovice najstniških let tudi še ni bil zavezan predpisanim katalogom znanj in učiteljem je bilo dovoljeno, da so v skladu z vednostjo, etosom in razumevanjem likanja mladega človeka ponudili v pomoč pri formiranju marsikateri domačijski oprimek. Zato je bilo povsem običajno, da smo pri pouku slovenščine govorili tudi o Leopoldu Suhodolčanu, o *Mladju* in mladjevcih onstran meje, o bukovnikih, o Mešku, da o Prežihju ne govorim. Skratka – o koroškem literarnem utripu. Tako tudi o pisatelju Mar-

janu Kolarju.

Ostrina fabriškega urednika

No, prepričan sem, da je bil poseben razlog za moje prvo šolsko razgovorjanje o Kolarjevi literaturi izid romana *Išči poldan* (1967), zakaj živeli smo čas, ko je bil izid knjige še (praznični) dogodek in se je vedelo, kako in zakaj ter komu diši tiskarska barva. (Ah, nostalgija!) Resnici na ljubo moram zapisati, da v razredu nismo ničesar vedeli o Kolarjevem dotodanjem literarnem delovanju, recimo o črtici – eseju *Osamelec*, ki je izšla v ravenskem gimnazijskem glasilu *Nova brazda* (kasneje preimenovalo v *Vresje*). Tekst je povzročil avtorjevo politično obsodbo in ga zaznamoval kot bodočega oporečniškega intelektualca. Tudi nisem ničesar slišal in vedel o njegovi prozi *Nepravilni trikotnik s pojasnilom* (*Revija* 57, objava leta 1958).

Moj čas za branje Kolarjeve lucidne, satirične, družbenokritične, eksistencialistične, temeljna bivanjska vprašanja zastavljajoče, od marsičesa osvobajajoče literature je šele prihajal. Sicer je bilo to obdobje, ko smo bili vzgajani v mehki socialistični vati, a se je v njej tu pa tam že pojavil kakšen oster kot, toda neudobnost tovrstnih spoznanj so nam hitro omilile velike besede o svobodi, enakosti, delavskem samoupravljanju ... Rekli smo, da se lahko samo bedak stepe s takšnim kruhom in besedo oporečništvo smo komaj znali izgovoriti, kaj šele, da bi ga prakticirali. Tako smo preganjali dvome, zakaj naučeni smo bili, da kritičnost pravzaprav pomeni sovražstvo do domovine – ta pa je bila svetinja in bog ne daj, opljuvati jo.

Kolarjeve ostrine (tako mislim danes) se je državna in lokalna vrhuška osvobodila tako, da ga je osamila kot fabriškega urednika glasil, kar seveda ni omililo njegove ostrine pogleda in natančnosti uvida v marsikatero lego samoupravljalškega proletarca ali koga drugega sredi po svoje živahnega družbenega brbotanja. Po svoje iz njegove življenjske zgodbe kar štrli zaznamovanost z osamelcem, ki se je lotil pri 18 letih in jo zašpilil z neologizmom/kolarizmom *samovnjak* v *Robinzonovi zastavi* (Cerdonis, 2005).

Jole je bil v resnici tovariš Adi

Moje prvo pravo srečanje s Kolarjevo literaturo je bilo branje njegovega romana *Zvezde in križi* (1979). Prepoznaven kronotop, kot se za romaneskni čas in prostor reče dandanašnji. Odpiranje novih po-

gledov (in dilem) v zvezi s časom, ki se je dolgo zdel nedotakljiv (pustimo ob strani pisce in bralce, ki so zmogli čez črno-bele ideološke in zgodovinske plotove že prej). Roman ključ, ki je v literarnem jeziku brezkompromisno govoril o živih ljudeh (če za tukajšnjo rabo izpostavim samo avtorjevega brata, ki je s svojo zgodbo najvznemirljivejši romaneskni lik v *Zvezdah in križih*), saj smo v mestu vedeli, da je književni Jole in resnici tovariš Adi, ki si že leta služi kruh na slovenjgraškem gozdnem gospodarstvu.

Tako smo v živo prepoznavali, da literatura ob svoji zgodbi živi še neko drugo življenje, ki se vzpostavlja med literarno fikcijo, naročeno resničnostjo in dejanskostjo. Vse to je veljalo za Kolarjev »veliki« (med)vojni tekst. Nisem prepričan, ali je slovenska književna kritika odmerila temu besedilu pravo (če sploh kakšno) mesto na literarnozgodovinski s koncem za zdaj še nezamejeni daljci.

Kot srednješolski učitelj (čeprav avtorja ni v katalogu znanj za slovenščino) pred svojim razrednim občinstvom v vsakem novem generacijskem štiriletnem ciklusu tu pa tam vendarle postojim z Marjanom Kolarjem. Zagotovo takrat, ko poskušam bodočim izobražencem v popotnico ponuditi kakšen domačijski »grif«, da bi jim bilo ne samo razgledovanje po tujini, ampak tudi življenje drugod lažje, trdnjše in samosposljlivo. Dam jim vedeti, da je avtor pomemben del živega literarnega utripa na (slovenskem) Koroškem.

Otroci svojih pradedov

Za šolsko rabo mi še najbolj pride prav Kolarjeva (tako jo imenujejo) humoreska *Samomor v nebesih*. Praviloma jim jo ponudim (s povzetkom) v razmislek kot protitež po napornem Dantejevem *Peklu* in grofu Ugolinu ali pa po Sartrovih *Zaprthih vratih*. Namreč – večina mojih dijakov ima do svoje verzepovedi, milo rečeno, vsaj čudno razmerje. Sram jih je priznati, kaj so, o stvareh svoje vere sploh niso ali so zelo slabo obveščeni/podučeni, edina spretnost, ki jo imajo, je ataka na tiste, ki si nepetrovsko upajo priznati, da verujejo. Po drobcu peklenskih muk, ki jih slišijo od Danteja in vidijo z Vergilom, preberejo pa z besedami Ines, Estelle in Garcina, in po soočenju s »skušnjo«

Kolarjevega Majerja jih vsaj posredno prisilim, da vzamejo v zakup ne le razmislek o onstranstvu, pač pa o človečnosti, pravičnosti, odgovornosti ...

Ne gre mi za vprašanje religioznosti, ampak za poskus dijaškega kritičnega razmisleka (o čem že?). Praviloma je njihova reakcija zasnovana na prvo žogo – razred se v skladu s slovensko prislovično dihotomijo ideološko polarizira: ni težko prepoznati, s kakšno privoščljivostjo verujoči pogledujejo v ne(je)vernike in s kakšnim posmehljivim sarkazmom ateisti pregledujejo verujoče. Na tej stopnici se njihov vstop v temeljne stvari tudi konča – in nikoli ne vem, kakšen smisel je še karkoli priložiti k njihovi osebni rasti, saj se zdi, da so absolutno v oblasti nacionalno predzavednega. Otroci svojih pradedov pač.

V Založbi Cerdonis sem bil kot član uredniškega odbora s Kolarjevo literaturo v posrednem stiku pri treh edicijah (zbirka kratke proze *Sveto sivo življenje*, 2003, in romana *Prekrstitve*, 2004, ter *Robinsonova zastava*, 2005), za slovensko publicistiko sem prispeval tudi kakšen zapis o našem pisatelju s Koroške. In to bi bilo vse, če se mi ne bi zdelo potrebno dodati še naslednje, kar bo nanizanko tega zapisa vrnilo v njen začetek.

Koroški osamelec

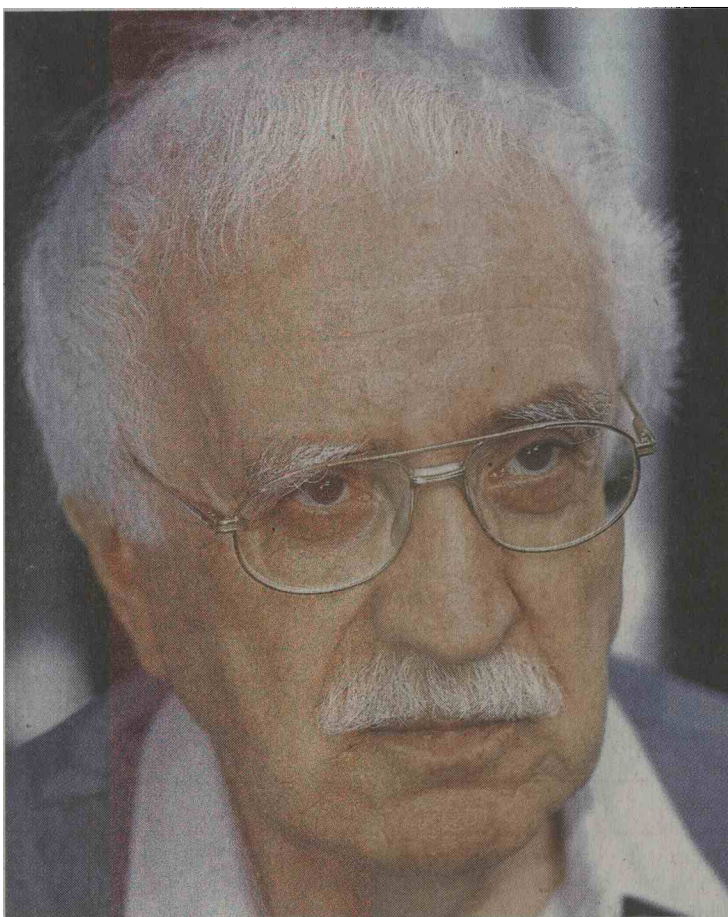
S samovnjakom Marjanom Kolarjem sva se v skoraj pol stoletja, odkar vem zanj, srečala menda le trikrat: ko je vodil razgovor s sodelujočimi na *Festivalu mlade literature Urška*, na predstavitvi njegovega

romana v knjižnici na Ravnah in ko sem z njim opravil razgovor v slovenjgraški Meškovi knjižnici.

Tako je s tem koroškim osamelcem. Med najinima domovoma zagotovo ni več kot pet kilometrov zračne razdalje, a vedno je bil kakšen preveč za živo besedo. Samovnjak.

Kolar že od leta 1951 zavezuje z zapisano besedo, ne govorjeno.

In tako je na moji mizi odložena in za pripravljena branje njegova zadnja knjiga (*Moji mimohodi*, Kulturno društvo Mohorjan, Prevalje 2013). Zato s tu zastavljenim zgodba še ni končana.



Marjan Kolar FOTO ANDREJ KNEZ



Ptuj • Folklorne kimavčevi večeri

Pelo in plesalo je 250 folkloristov

V sklopu letošnjih Folklorne kimavčevih večerov se je zvrstilo 14 dogodkov, ki so bili razdeljeni v več spodnjepodra vskih občin. Skupaj je nastopilo 250 folkloristov, organizatorji pa so s številom obiskovalcev precej zadovoljni.

Letošnji mednarodni festival Folklorne kimavčevi večeri, ki se je končal z zaključnim koncertom v prenovljenem dominikanskem samostanu, je letos gostil 14 dogodkov. O tem, zakaj so dogodke iz mesta preselili še v druge kraje, Iva Ferlinč, vodja JSKD OI Ptuj, pravi: „Koncept izvedbe festivala smo izbrali zato, ker smo želeli v festivalsko dogajanje povezati širšo regijo in dogodke približati širši javnosti. K sodelovanju smo povabili štiri lokalne skupnosti – Destrnik, Kidričevo, Majšperk in Markovci ter društva, ki delujejo v teh krajih: KD Destrnik, PD Čirkovce, KPD Stoperce, FD Rožmarin Dolena in FD Markovci. Ta društva so prevzela nase breme organizacije dogodkov v teh občinah, prav tako pogostila skupine po nastopu. Zaenkrat še moramo uporabljati podobne ukrepe, da festival sploh ohranimo pri življenju.“

Nastopilo je 10 folklornih skupin, dve tamburaški in en rock bend, skupaj okrog 250



Foto: CG

V sklopu letošnjih Folklorne kimavčevih dnevo je nastopilo 250 folkloristov.

nastopajočih.

Ob dopoldnevnih so skupine nastopale tudi na osnovnih šolah, kjer so pripravile poseben program za otroke, jih povabile k plesu in petju in jih na tak način opozarjale, da ne smejo pozabiti na svoje korenine.

O obiskanosti popoldanskih in večernih nastopov pa Ferlinčeva pravi: „Nastopi so bili bolj ali manj uspešni, seveda bi si želeli še več obiskovalcev. Tudi na zaključni nastop je prišlo veliko obiskovalcev, napolnili so polovico dvorane.“

Ob tem še poudarja, da so vložili veliko truda v organizacijo festivala, pri izvedbi pa so jim pomagali prostovoljci, društva, osnovne šole in nekatere organizacije ter zavodi na Ptuj.

Dženana Kmetec